

Nacrt

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uspostavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (u daljnjem tekstu: HKO) i uređuje njegova primjena.

(2) Zakonom se utvrđuje povezivanje HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (u daljnjem tekstu: EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: QF-EHEA) i posredno s nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja.

(3) Pojmovi koji se u ovom Zakonu upotrebljavaju u muškome rodu odnose se na pripadnike obaju spolova.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

U ovom se Zakonu koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Hrvatski kvalifikacijski okvir (*engl. Croatian Qualifications Framework, CROQF*) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija, kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje (*engl. European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF*) instrument je uspostave razina kvalifikacija radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira.

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (*engl. Qualifications Framework for the European Higher Education Area, QF-EHEA*) instrument je uspostave razina kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira Europskog prostora visokog obrazovanja.

Kvalifikacija (*engl. Qualification*) je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Cjelovita kvalifikacija (*engl. Full Qualification*) je kvalifikacija koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija (*engl. Partial Qualification*) je kvalifikacija koja samostalno ne udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja, već isključivo uz odgovarajuću cjelovitu kvalifikaciju, odnosno uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije.

Kompetencije (*engl. Competences*) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Ishodi učenja (*engl. Learning Outcomes*) su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Skup ishoda učenja (*engl. Unit of Learning Outcomes*) je najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja iste razine, obujma i profila.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (*engl. Key Competences for Lifelong Learning*) su kompetencije odgovarajuće razine koje su nužne pojedincu za uključenost u život zajednice. Osnova su za stjecanje kompetencija tijekom života za sve osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaćaju komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

Standard kvalifikacije (*engl. Qualification Standard*) je sadržaj i struktura određene kvalifikacije. Uključuje sve podatke koji su potrebni za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unapređenje kvalitete standarda kvalifikacije.

Standard zanimanja (*engl. Occupational Standard*) je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Formalno učenje (*engl. Formal Learning*) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima s ciljem stjecanja i unapređivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a dokazuje svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Neformalno učenje (*engl. Non-formal Learning*) je organizirana aktivnost učenja čiji je cilj stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom.

Informalno učenje (*engl. Informal Learning*) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Cjeloživotno učenje (*engl. Lifelong Learning*) su svi oblici učenja tijekom života čiji je cilj stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Vrednovanje skupova ishoda učenja (*engl. Validation of Units of Learning Outcomes*) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Sektor (engl. Sector) je skupina kvalifikacija jednog obrazovnog područja i zanimanja koja koriste ishode učenja tih kvalifikacija na radnim mjestima.

Načela i ciljevi HKO-a

Članak 3.

Načela i ciljevi HKO-a su:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje i učenje u skladu s potrebama osobnog, društvenog i gospodarskog razvoja, socijalne uključenosti te ukidanja svih oblika diskriminacije;
- razvijanje osobne i društvene odgovornosti te primjena demokratskih načela u poštivanju temeljnih sloboda i prava te ljudskog dostojanstva;
- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja;
- razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međuodnosa;
- osiguravanje uvjeta za jednaku dostupnost obrazovanju tijekom cijelog života, za višesmjernu horizontalnu i vertikalnu prohodnost, stjecanje i priznavanje kvalifikacija;
- osiguravanje gospodarskog rasta temeljenog na znanstveno-tehnološkom razvoju;
- jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva koja se temelji na ljudskim potencijalima;
- postizanje zapošljivosti, pojedinačne i gospodarske konkurentnosti te usklađenoga društvenog razvoja temeljenog na obrazovanju;
- uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija;
- izgradnja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnoga i informalnog učenja;
- uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva između nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava;
- jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu;
- sudjelovanje u procesu europskih integracija uz uvažavanje odrednica koje daju EQF i QF-EHEA, smjernica Europske unije i međunarodnih propisa;
- očuvanje pozitivnih naslijeđa hrvatske obrazovne tradicije;
- unapređenje i promoviranje obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Glava II.

SVRSTAVANJE I OSNOVNA SVOJSTVA KVALIFIKACIJA I SKUPOVA ISHODA UČENJA

Svrstavanje kvalifikacija

Članak 4.

(1) U HKO-u kvalifikacije se svrstavaju prema razinama i vrstama.

(2) Kvalifikacije mogu biti cjelovite i djelomične.

(3) Vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u uređuju se posebnim propisima.

Obujam kvalifikacija i skupova ishoda učenja - HROO, ECVET i ECTS bodovi

Članak 5.

(1) Za svaku kvalifikaciju i skup ishoda učenja određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tog skupa ishoda učenja.

(2) Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u ECTS (Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova/European Credit Transfer and Accumulation System) bodovima u visokom obrazovanju, ECVET (Europski sustav bodova strukovnog obrazovanja/European Credit System for Vocational Education and Training) bodovima u strukovnom obrazovanju i HROO (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja/Croatian Credit System for General Education) bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija.

(3) Za kvalifikacije koje se stječu na temelju originalnih znanstvenih ili umjetničkih istraživanja prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se brojem godina istraživanja u punome radnom opterećenju.

(4) Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(5) Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(6) Jedan ECTS bod obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Opisnice ishoda učenja

Članak 6.

(1) Ishodi učenja u HKO-u prikazuju se kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost.

(2) U HKO-u se uspostavlja osam razina skupova ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8, čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje skupova ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a. Više razine skupova ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu.

(3) Minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 HROO, ECVET ili ECTS bod.

(4) Opisnice razina ishoda učenja navedene su u tablici u Dodatku A koji je sastavni dio ovoga Zakona.

Razine cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija

Članak 7.

(1) U HKO-u se uspostavlja deset razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7; 8.1; 8.2.

(2) Minimalni uvjeti za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama su:

- Razina 1 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 480 HROO bodova.
- Razina 2 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 30 ECVET i/ili HROO bodova na 2. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
- Razina 3 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECVET i/ili HROO bodova na 3. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
- Razina 4.1 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECVET i/ili HROO bodova od kojih je najmanje 120 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
- Razina 4.2 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 240 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
- Razina 5 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 120 ECVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECVET ili ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.
- Razina 6 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili više, uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.
- Razina 7 - ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Ukupno radno opterećenje kvalifikacije na razini 7, zajedno s prethodnom kvalifikacijom na razini 6., koja je uvjet pristupanja, je minimalno 300 ECTS bodova, od kojih je najmanje 180 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja i najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature ili posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 ili više.
- Razina 8.1 - stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenog ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan rad s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.
- Razina 8.2 - stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.

(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija je minimalno 10 odgovarajućih HROO, ECVET ili ECTS bodova od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.

(4) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od 2. do 4. razine je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na 1. razini.

(5) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na 5. razini je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na 4.1. razini.

(6) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na 6. i 7. razini je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više.

Pridruživanje kvalifikacija razinama HKO-a

Članak 8.

(1) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu s člancima 7. i 14. ovoga Zakona, kako slijedi:

- Razina 1: osnovno obrazovanje;
- Razina 2: strukovno osposobljavanje;
- Razina 3: jednogodišnje i dvogodišnje srednjoškolsko strukovno obrazovanje;
- Razina 4.1: trogodišnje strukovno obrazovanje;
- Razina 4.2: gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje; četverogodišnje i petogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje;
- Razina 5: stručni studiji završetkom kojih se stječe manje od 180 ECTS bodova; strukovno specijalističko usavršavanje i osposobljavanje; programi za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanog radnog iskustva;
- Razina 6: sveučilišni preddiplomski studiji; stručni preddiplomski studiji;
- Razina 7: sveučilišni diplomski studiji; specijalistički diplomski stručni studiji; poslijediplomski specijalistički studiji;
- Razina 8.1: poslijediplomski znanstveni magistarski studiji;
- Razina 8.2: poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studiji; obrana doktorske disertacije izvan studija.

(2) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu s člankom 7. stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona.

(3) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili važeći prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009 i 63/2011) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, broj 107/2007 i 118/2012).

Glava III.

PRIMJENA HKO-a

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a

Članak 9.

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a su:

- Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala;
- ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost,
- ministarstvo nadležno za rad;
- ministarstvo nadležno za regionalni razvoj;
- sektorska vijeća.

Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala

Članak 10.

(1) Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) središnje je strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a.

(2) Nacionalno vijeće:

- procjenjuje i vrednuje javne politike, i to prvenstveno politike obrazovanja, zapošljavanja, cjeloživotnoga profesionalnog usmjeravanja i regionalnog razvoja sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala i njihov doprinos postizanju strateških ciljeva i konkurentnosti Republike Hrvatske te razvoj društva;
- daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu s razvojnom strategijom Republike Hrvatske;
- predlaže mjere integriranih i međusobno usklađenih politika zapošljavanja, obrazovanja i regionalnog razvoja;
- prati i vrednuje učinke HKO-a i pojedinih kvalifikacija te daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada;
- daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost o preporukama sektorskih vijeća oko upisne politike, upisnih kvota i financiranja kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- prati i vrednuje rad sektorskih vijeća i daje preporuke za poboljšanja na temelju redovitih izvješća o radu sektorskih vijeća.

(3) Nacionalno vijeće ima predsjednika i 24 člana predloženih od strane institucija kako slijedi:

- pet predstavnika tijela državne uprave, i to po jedan predstavnik na prijedlog ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad, ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, ministarstva nadležnog za gospodarstvo i ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
- dva predstavnika područne (regionalne) samouprave vodeći računa o uravnoteženoj regionalnoj zastupljenosti na prijedlog ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
- tri predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine;

- tri predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine;
- jedan predstavnik organizacija civilnog društva na prijedlog tijela nadležnog za koordinaciju suradnje s organizacijama civilnog društva;
- jedan predstavnik Hrvatske gospodarske komore;
- jedan predstavnik Hrvatske obrtničke komore;
- jedan nacionalni koordinator sektorskih vijeća;
- tri predstavnika visokih učilišta i to dva na prijedlog Rektorskog zbora i jedan na prijedlog Vijeća veleučilišta i visokih škola;
- jedan predstavnik ustanove ili zajednice ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih na prijedlog agencije nadležne za obrazovanje odraslih;
- jedan predstavnik agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za strukovno obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(4) Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(5) Mandat predsjednika i članova Nacionalnog vijeća je pet godina.

(6) Predsjednika ili člana Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i Nacionalnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan, na njegov osobni zahtjev ili ako svojim nesavjesnim radom prouzroči veću štetu ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u radu Nacionalnog vijeća.

(7) U slučaju razrješenja iz stavka 6. ovoga članka Hrvatski sabor će na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovati novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka.

(8) Nacionalno vijeće jednom godišnje podnosi izvješće o svome radu Hrvatskome saboru.

(9) Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća koji donosi Nacionalno vijeće.

(10) Predsjednik i članovi Nacionalnog vijeća za svoj rad imaju pravo na naknadu sukladno aktu kojim Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu i način isplate naknade za rad u vijećima, savjetima, povjerenstvima, radnim skupinama i drugim sličnim tijelima.

Koordinacija primjene i razvoja HKO-a

Članak 11.

(1) Poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija;
- razvoja i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a;

- donošenja odluka o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
- povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA;
- praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja, onih koji su povezani s EQF-om i s QF-EHEA i onih koji to nisu;
- praćenja i analize primjene i razvoja kvalifikacijskih okvira u obrazovnim politikama drugih zemalja;
- osnivanja i koordinacije rada sektorskih vijeća sastavljenih od ključnih dionika sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom;
- koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 14. ovoga Zakona;
- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja;
- praćenje i analiza primjene sustava vrednovanja ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem i predlaganje mjera za njegovo uređenje;
- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
- informiranja javnosti o stručnim pitanjima vezanima uz HKO;
- administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
- razvijanja uloge HKO-a u postupcima priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.

(3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:

- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;
- prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
- sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti, te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
- razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja, te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
- praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama
- donošenja odluka o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
- praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
- analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

(5) Ministarstva iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka će za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivati metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Sektorska vijeća

Članak 12.

(1) Sektorska vijeća su savjetodavna i stručna tijela koja skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora.

(2) Sektorska vijeća:

- provode vrednovanje prijedloga skupova ishoda učenja, standarda zanimanja i standarda kvalifikacija;
- analiziraju postojeće i potrebne kompetencije unutar sektora;
- Nacionalnom vijeću daju preporuke o upisnoj politici, upisnim kvotama i financiranju kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost daju preporuke za promjene u standardima kvalifikacija koje se temelje na učenim promjenama u standardu zanimanja;
- ministarstvu nadležnom za rad daju preporuke za promjene u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja;
- Nacionalnom vijeću predlažu preporuke za razvoj sektora;
- prate i analiziraju provedbu preporuka danih Nacionalnom vijeću;
- predlažu godišnji plan rada i podnose izvješća o izvršenju plana Nacionalnom vijeću.

(3) Pravilnikom o Registru HKO-a ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz suglasnost ministara nadležnih za rad i regionalni razvoj te ministara nadležnih za gospodarstvo, poduzetništvo i obrt propisuje nazive sektorskih vijeća, nazive sektora, način odabira i kriterije za odabir članova sektorskih vijeća i opis poslova sektorskih vijeća.

(4) Svako sektorsko vijeće sastoji se od predsjednika i 10 članova koji se imenuju na rok od četiri godine. Sektorsko vijeće čini:

- jedan predstavnik ministarstava nadležnih za odgovarajući sektor;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje ili agencije nadležne za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih ili agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
- osam sektorskih stručnjaka odabranih na temelju javnog poziva vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti obrazovnog sektora i reprezentativnih sindikata obrazovnog sektora s jedne strane te reprezentativnih sindikata organiziranih u gospodarskom sektoru, udruga poslodavaca i drugih organizacija civilnog društva koji djeluju u sektoru za koji se osniva vijeće, s druge strane.

(5) Predsjednike i članove sektorskih vijeća imenuje ministar nadležan za obrazovanje i znanost.

(6) Sredstva za naknade članovima sektorskih vijeća i za ostale troškove rada sektorskih vijeća osiguravaju se u proračunu ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost.

(7) Za potrebe izvršenja poslova sektorska vijeća mogu imenovati i radne skupine sastavljene dijelom i od stručnjaka izvan sektorskog vijeća.

(8) Način rada sektorskih vijeća propisat će se Poslovnikom sektorskih vijeća koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

Glava IV.

OSIGURAVANJE KVALITETE PRIMJENE HKO-A

Registar HKO-a

Članak 13.

(1) Registar HKO-a (u daljnjem tekstu: Registar) uspostavlja se za potrebe sustava vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija, programima za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za stjecanje kvalifikacija te drugih podataka od interesa, radi njihova povezivanja i usklađivanja.

(2) Registar je javan i sastoji se od:

- Podregistra skupova ishoda učenja koji sadrži: skupove ishoda učenja, programe za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, programe za vrednovanje skupova ishoda učenja, popis ovlaštenih pravnih i fizičkih osoba za dodjelu potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja i drugo;
- Podregistra standarda zanimanja koji sadrži: standarde zanimanja, skupove potrebnih kompetencija za odgovarajuća zanimanja i drugo;
- Podregistra standarda kvalifikacija koji sadrži: standarde kvalifikacija, programe za stjecanje kvalifikacija, popis ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji i drugo.

(3) Registar se vodi u informacijskom sustavu koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.

(4) Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija propisuje i vodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(5) Upis u Registar temelj je za ostvarivanje prava koja proizlaze iz povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA.

(6) Podregistar standarda zanimanja propisuje i vodi ministarstvo nadležno za rad.

Upis u Registar

Članak 14.

(1) Postupak upisa u Registar pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe te tijela državne uprave koji za to imaju opravdani interes.

(2) Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost.

(3) Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za rad.

(4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka ministar nadležan za obrazovanje i znanost na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(5) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka, ministar nadležan za rad, na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(6) Postupci upisa u Registar, unutarnji i vanjski sustav osiguravanja kvalitete i sadržaj i oblik obrazaca za podnošenje zahtjeva detaljno se uređuju Pravilnikom o Registru HKO-a koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

(7) Stjecanje pojedine kvalifikacije može se odvijati putem više programa koje provode pravne osobe ovlaštene za dodjelu isprave o pojedinoj stečenoj kvalifikaciji, a koji moraju biti u skladu s odgovarajućim standardom kvalifikacije.

Glava V.

PRIZNAVANJE I VREDNOVANJE SKUPOVA ISHODA UČENJA

Postupak priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja

Članak 15.

(1) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodno stečenih skupova ishoda učenja može podnijeti svaki pojedinac pravnoj ili fizičkoj osobi ovlaštenoj za vrednovanje skupova ishoda učenja u skladu s odobrenim programom/postupkom vrednovanja skupa ishoda učenja iz Registra.

(2) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja detaljno se propisuje Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja i provodi u skladu s odgovarajućim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.

(3) Osiguravanje kvalitete postupka priznavanja i vrednovanja skupova ishoda učenja provodi ovlaštena ustanova za osiguravanje kvalitete koja je podložna redovitom ocjenjivanju postupaka osiguravanja kvalitete.

Glava VI.

POVEZIVANJE HKO-a S EQF-om I QF-EHEA

Povezivanje HKO-a s EQF-om

Članak 16.

(1) Poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(2) Razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju se s razinama EQF-a na sljedeći način:

- razina 1 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u EQF-u;
- razina 2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u EQF-u;
- razina 3 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u EQF-u;
- razina 4.1 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 4.2 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 5 u HKO-u povezuje se s razinom 5 u EQF-u;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
- razina 7 u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se kao djelomična razina s razinom 8 u EQF-u;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 8 u EQF-u.

Povezivanje HKO-a s QF-EHEA

Članak 17.

(1) Razine HKO-a u ovom članku označavaju razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokoga obrazovanja.

(2) Razine HKO-a iz stavka 1. ovoga članka povezuju se s razinama u QF-EHEA na sljedeći način:

- razina 5 u HKO-u povezuje se s podrazinom razine 1 u QF-EHEA;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u QF-EHEA;
- razina 7 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u QF-EHEA.

Glava VII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o Registru HKO-a.

Članak 19.

U roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja.

Članak 20.

(1) Danom imenovanja sektorskih vijeća iz članka 12. ovoga Zakona prestaju s radom sektorska vijeća propisana Zakonom o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, br. 30/2009 i 24/2010).

(2) Sektorska vijeća iz članka 12. ovoga Zakona imenovat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 16. i 17. i članka 42. stavka 9. Zakona o strukovnom obrazovanju.

Članak 21.

Nacionalno vijeće za ljudske potencijale iz članka 10. ovoga Zakona započet će s radom u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Informacijski sustav za vođenje Registra iz članka 13. ovoga Zakona ustrojiti će se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Upis u Registar započet će najkasnije ustrojavanjem informacijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

DODATAK A - Opisnice razina ishoda učenja

Razina	Opisnice razina ishoda učenja
1	<p>Znanja: razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama.</p> <p>Spoznajne vještine: provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje jednostavnih radnji u poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena općih pravila ponašanja u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća u poznatim uvjetima.</p>
2	<p>Znanja: razumijevanje osnovnih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim situacijama specifičnima za područje rada i/ili učenja.</p> <p>Spoznajne vještine: provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje skupa jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća i odnosa s drugima u poznatim uvjetima.</p>
3	<p>Znanja:</p>

	<p>razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka i načela važnih za područje rada i/ili učenja u djelomično poznatim uvjetima.</p> <p>Spoznajne vještine: tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada i/ili učenja u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadataka u poznatim uvjetima.</p>
4	<p>Znanja: analiziranje širokog spektra činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija, vrednovanje unutar područja rada i/ili učenja.</p> <p>Spoznajne vještine: jednostavni apstraktni misaoni procesi analize dostupnih činjenica, pojmova i postupaka za izradu rješenja složenih zadataka unutar područja rada i/ili učenja u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala (u izvršenju skupa specifičnih zadataka) u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u promjenjivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za vrednovanje i unapređenje aktivnosti u promjenjivim uvjetima.</p>
5	<p>Znanja: Analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova,</p>

	<p>postupaka, principa i teorija u području rada i/ili učenja, vrednovanje, kojima se stvara svijest o granicama poznatog.</p> <p>Spoznajne vještine: interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar određenog područja rada i/ili učenja u djelomično nepredvidivim uvjetima, te mogućnost prijenosa znanja na druga područja i probleme.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala i prilagodba jednostavnih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: djelomično upravljanje složenom komunikacijom u interakcijama s drugima te pokretanje procesa suradnje u skupini u djelomično nepredvidivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: sudjelovanje u upravljanju aktivnostima u djelomično nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za upravljanje vrednovanjem te unapređenjem aktivnosti u djelomično nepredvidivim uvjetima.</p>
6	<p>Znanja: vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija unutar područja rada i/ili učenja, uključujući njihovo kritičko razumijevanje.</p> <p>Spoznajne vještine: prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima.</p>

7	<p>Znanja: vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima.</p> <p>Spoznajne vještine: kritičko vrednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka.</p>
8	<p>Znanja: kreiranje i vrednovanje novih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatoga.</p> <p>Spoznajne vještine: korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja.</p> <p>Psihomotoričke vještine: stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala.</p> <p>Socijalne vještine: stvaranje i provedba novih društvenih i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla.</p> <p>Samostalnost: izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa.</p>

	<p>Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice.</p>
--	---

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Postojeći zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj u području obrazovanja i osposobljavanja

Predloženi zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru uvodi Hrvatski kvalifikacijski okvir (u daljnjem tekstu: HKO) kao reformski instrument kojim se uređuje cjelokupni sustav kvalifikacija na svim obrazovnim razinama u Republici Hrvatskoj kroz standarde kvalifikacija temeljene na ishodima učenja i usklađene s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Pored toga, HKO razvija i unaprjeđuje sustav osiguravanja kvalitete na svim razinama, uspostavlja osnove za priznavanje i vrednovanje neformalnog i informalnog učenja te omogućava prepoznatljivost kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj na hrvatskom i europskom tržištu rada. Stoga će donošenje predloženog zakona neminovno utjecati na postojeće zakone i propise u području obrazovanja i osposobljavanja te u drugim područjima, koja svojim propisima uređuju i pitanja obrazovanja i osposobljavanja, na način da se osigura njihova bolja međusobna usklađenost.

Zakonski propisi u području obrazovanja i osposobljavanja:

- Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, br. 10/97 i 107/2007)
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010, 90/2011, 16/2012 i 86/2012)
- Zakon o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, br. 30/2009 i 24/2010)
- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009 i 63/2011)
- Zakon o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, broj 107/2007 i 118/2012)
- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 45/2009)
- Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 124/2009 i 45/2011)
- Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 158/2003, 138/2006, 124/2009 i 45/2011)
- Zakon o obrazovanju odraslih (Narodne novine, br. 17/2007 i 24/2010)
- Zakon o obrtu (Narodne novine, br. 77/93, 90/96, 102/98, 64/2001, 71/2001, 68/2007 i 79/2007)
- Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje (Narodne novine, broj 85/2006)
- Zakon o Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (Narodne novine, broj 24/2010).

Postojeći sustav odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj

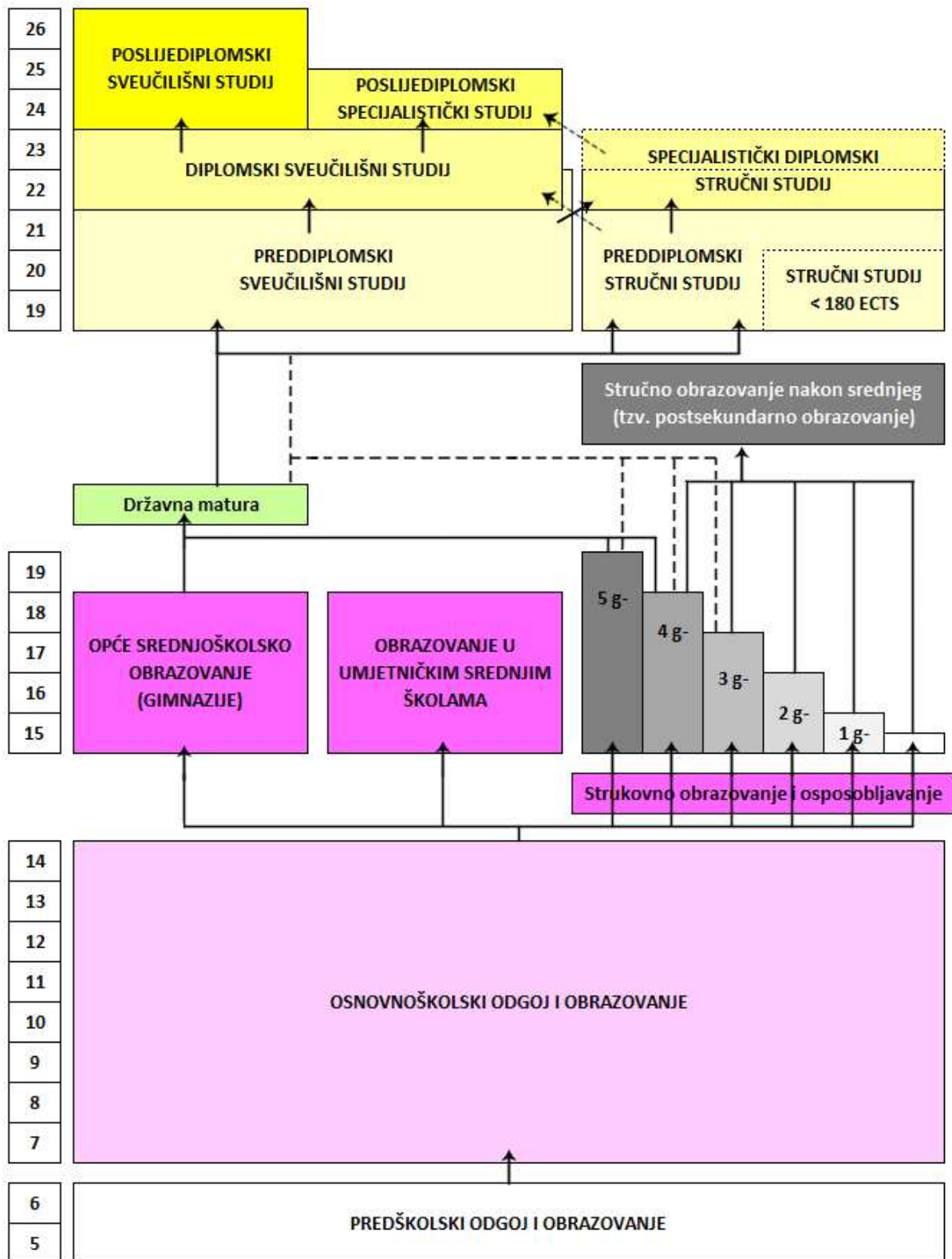
HKO je instrument cjeloživotnog učenja što znači da uređuje kvalifikacije koje se u Republici Hrvatskoj stječu na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uključujući

neformalno i informalno učenje, postavljajući ih na određene razine opisane prema jasnim ishodima učenja.

Postojeći sustav odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj, prikazan na slici 1., uključuje:

- Predškolski odgoj i obrazovanje;
- Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje;
- Srednjoškolski odgoj i obrazovanje, uključujući:
  - Opće srednjoškolsko obrazovanje (gimnazije);
  - Obrazovanje u umjetničkim srednjim školama;
  - Strukovno obrazovanje i osposobljavanje:
    - 1-godišnji programi strukovnog obrazovanja;
    - 2- godišnji programi strukovnog obrazovanja;
    - 3-godišnji programi strukovnog obrazovanja;
    - 4-godišnji programi strukovnog obrazovanja, uključujući 5-godišnje programe za posebno regulirana zanimanja iz zdravstvenog sektora;
- Stručno obrazovanje nakon srednjeg (koje nije visoko obrazovanje), tzv. *postsekundarno obrazovanje*;
- Visoko obrazovanje, sa sljedećom strukturom:
  - Sveučilišni studiji:
    - Preddiplomski sveučilišni studiji;
    - Diplomski sveučilišni studiji;
    - Poslijediplomski specijalistički studiji;
    - Poslijediplomski sveučilišni studiji;
  - Stručni studiji:
    - Stručni studiji završetkom kojih se stječe manje od 180 ECTS bodova i stručni naziv sukladno posebnom zakonu, tzv. *short-cycle* (kratki stručni studij);
    - Preddiplomski stručni studiji;
    - Specijalistički diplomski stručni studiji.

Osim navedenog, postoje i programi u obrazovanju odraslih, na primjer programi osposobljavanja i programi usavršavanja.

Slika 1. Prikaz postojećeg sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Strateška osnova za uvođenje HKO-a

Vlada Republike Hrvatske je u svom Programu za mandat 2011. - 2015. prepoznala obrazovanje i znanost kao ključne pretpostavke razvoja gospodarstva i ukupnog društva, temelj za boljitak pojedinca i zajednice te najavila da će obrazovnu i znanstvenu politiku usklađivati sa sadašnjim i budućim potrebama razvoja, kao i s tržištem rada. Upravo je HKO jedno od sredstava koje će pridonijeti ostvarenju tih ciljeva. Primjenom HKO-a, gospodarska konkurentnost i zapošljivost jačat će povezivanjem obrazovanja i tržišta rada kroz suradnju prvenstveno ministarstava nadležnih za obrazovanje i znanost, rad i regionalni razvoj te drugih zainteresiranih institucija i tijela.

Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost uredit će kvalifikacije temeljene na jasno prikazanim ishodima učenja, povezat će razine kvalifikacija s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja kako bi kvalifikacije stečene u Republici Hrvatskoj bile prepoznatljivije na europskom tržištu rada i u sustavima obrazovanja drugih zemalja, uspostaviti će jedinstven i povezan sustav osiguravanja kvalitete na svim razinama obrazovanja te sustav priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja. Radi osiguravanja kvalitete i transparentnosti, navedenih kao temeljne vrijednosti u Programu Vlade Republike Hrvatske, ovim se zakonom uspostavlja Registar HKO-a sa sustavom vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, programima za stjecanje i/ili vrednovanje skupova ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i programima za dodjelu kvalifikacija te drugim podacima od interesa, s ciljem njihova povezivanja i usklađivanja. Upravo će Registar HKO-a služiti kao sredstvo kojim se jamči kvaliteta primjene HKO-a.

Ministarstvo nadležno za rad razvit će sustav kontinuiranog prikupljanja podataka o postojećim i budućim kratkoročnim i dugoročnim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama, o promjenama u kompetencijama unutar zanimanja te sustav praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama na tržištu rada, što će pridonijeti trajnom prilagođavanju strateških podloga u cilju jačanja zapošljivosti i prilagodljivosti potrebama zanimanja.

Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj donijet će smjernice za razvoj regionalnih tržišta rada, pratiti učinke kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj i analizirati potrebe za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

HKO je bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnog učenja, što je u skladu s ciljevima Vlade Republike Hrvatske u smislu aktivnog promoviranja i poticanja cjeloživotnog učenja. Ovaj je zakonski prijedlog izrađen, između ostalog, na načelu jačanja uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje su pojedincu nužne za uključenost u život zajednice te služe kao osnova za stjecanje kompetencija tijekom cijelog života. Nadalje, HKO pridonosi izgradnji fleksibilnijeg obrazovnog sustava u smislu prilagodljivosti obrazovnog sustava trenutnim osobnim, društvenim i profesionalnim potrebama. Za izgradnju društva znanja i socijalne uključenosti važni su svi oblici stjecanja kompetencija, uključujući neformalno i informavno učenje. Predloženi zakon stvara temelje za razvoj sustava priznavanja prethodnog učenja čime pridonosi osiguravanju socijalne uključenosti.

U Smjernicama za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije (Povjerenstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, travanj 2012.) ukazuje se na potrebu preobrazbe svih razina u sustavu obrazovanja, na način da se osigura kvaliteta i znanje, vještine i kompetencije potrebne za

uspješan rad i obrazovanje usklađeno s promjenama zahtjeva društva i gospodarstva. Također, istaknuta je potreba da se Bolonjski proces kritički preispita, s obzirom na upitan način i rezultate provedbe u Republici Hrvatskoj te realna postojeća ograničenja.

Navedene Smjernice su ukazale i na potrebu da se u Hrvatskoj poveća broj osoba sa završenim kvalitetnim i relevantnim obrazovanjem na bilo kojoj razini, osobito na razini visokog obrazovanja. Broj mladih koji će završiti visoko obrazovanje treba rasti jer se procjenjuje da će europsko tržište rada u 2020. godini zahtijevati visokoškolsko obrazovanje za 45% radnih mjesta, odnosno da će rasti broj radnih mjesta koje obilježava intenzivna primjena znanja. U Republici Hrvatskoj je potrebno smanjiti napuštanje visokog obrazovanja prije završetka studija, skratiti prosječno vrijeme studiranja i unaprijediti ishode učenja sveučilišnih, veleučilišnih i visokoškolskih kvalifikacija.

Svaki studijski program treba biti i kvalitetan i relevantan, što znači da osigurava potrebna znanja i vještine koje otvaraju mogućnosti za cjeloživotno učenje (kvaliteta) i zaposlenje (relevantnost). Kapacitete studijskih programa treba uskladiti s nacionalnim potrebama i potrebama tržišta rada.

Također, Smjernice ukazuju na potrebu podizanja kvalitete srednjoškolskog strukovnog obrazovanja te se kao glavni cilj strukovnog obrazovanja navodi osposobljavanje učenika za uključivanje u tržište rada, ali i stvaranje preduvjeta za uspješan nastavak njihova obrazovanja i usavršavanja u struci.

U Smjernicama je iznesen podatak da je 2008. godine u Hrvatskoj udio radno aktivne populacije koji sudjeluje u različitim oblicima učenja u sustavu obrazovanja odraslih iznosio samo 2,2%, dok je prosjek uključenosti građana Europske unije bio veći od 8%, a u SAD-u čak veći od 40%. Istaknuto je da mnoge institucije u Hrvatskoj nude i provode programe formalnog obrazovanja, ali to su pretežno programi obrazovanja odraslih koji služe za stjecanje dodatnih strukovnih vještina i znanja te usavršavanje zaposlenih, a premala je uključenost sveučilišta u kreiranju i provođenju programa obrazovanja odraslih. Isto tako, u sustave obrazovanja odraslih uključen je vrlo malen broj građana, usprkos velikom broju nezaposlenih i obrazovanih s nedovoljnim ključnim kompetencijama za opstanak na tržištu rada ili za neprestano prilagođavanje društvenim i gospodarskim promjenama i izazovima opstanka u konkurentnom okruženju. Hrvatska bi trebala razvijati politiku koja bi stvorila pretpostavke za cjeloživotno učenje što većeg broja građana, osobito kroz sustav obrazovanja odraslih.

U Strateškom planu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2013. - 2015. (svibanj 2012.) HKO je predviđen kao bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnog učenja koje čini okosnicu društva znanja i socijalne uključenosti. HKO se temelji na hrvatskom nasljeđu, postojećem sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj te prihvaća odrednice Europskoga kvalifikacijskog okvira, Bolonjski proces, europske smjernice i međunarodne propise kao i iskustva drugih europskih zemalja u izgradnji njihovih kvalifikacijskih okvira. HKO povezuje ishode učenja koji se postižu u svim obrazovnim institucijama te ih postavlja u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međunarodnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje učenik ili student može očekivati nakon završetka svog obrazovanja i olakšava povezivanje obrazovanja i tržišta rada. Stoga će Ministarstvo, u suradnji sa svim relevantnim dionicima obrazovnog sustava, tržišta rada i nevladinih organizacija te socijalnim partnerima i dalje ulagati napore pri provedbi i razvoju HKO-a. U skladu s Nacionalnom strategijom inovacija u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020. i Akcijskim planom za Nacionalnu strategiju inovacija u Republici Hrvatskoj 2013. - 2014., HKO podupire inovativnost i kreativnost, posebice u

primjeni koncepta ishoda učenja, uspostavljanju sustava za priznavanje i vrednovanje neformalnog i informalnog učenja te transparentnijem povezivanju obrazovanja s tržištem rada.

Dakle, HKO posredno pridonosi razvoju sustava osiguravanja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja. Nadalje, gradi sustav koji se temelji na prepoznatljivim skupovima ishoda učenja, promovira i privlačnost strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih te kroz međuresornu suradnju jamči primjerenost obrazovanja i poveznicu s tržištem rada. Stvarajući temelje za prepoznavanje i priznavanje prethodno stečenih kompetencija, osigurava inkluzivnost.

Europski kontekst

Strateški temelj za uspostavljanje HKO-a nalazi se u Preporukama Europskog parlamenta i Vijeća iz 2008. o uspostavljanju Europskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (Službeni list EZ-a C 111, 6.5.2008.). U Preporukama se naglašava da je Europski kvalifikacijski okvir alat koji je nužno potreban za razvijanje europskog tržišta rada. U skladu s time, pozivaju se zemlje članice Europske unije da nacionalne kvalifikacijske okvire povežu s Europskim kvalifikacijskim okvirom kako bi se obrazovnim ustanovama, poslodavcima i pojedincima olakšalo razumijevanje kvalifikacija i kompetencija te uspoređivanje sustava obrazovanja i osposobljavanja u pojedinim zemljama. Korist za obrazovne ustanove ogleđa se u mogućnosti provjere primjenjivosti njihovih kvalifikacija na zajedničkom tržištu rada.

Nadalje, HKO je povezan sa strateškim okvirom europske suradnje u obrazovanju i osposobljavanju - Obrazovanje i osposobljavanje 2020. (Education and Training 2020) - Službeni list EZ-a C 119, 28.5.2009. Neki od glavnih ciljeva koje zemlje članice Europske unije nastoje ostvariti putem otvorene metode koordinacije jesu:

- poticanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti, provedbom strategija cjeloživotnog učenja, razvojem kvalifikacijskih okvira i mjera koje omogućavaju fleksibilnije načine učenja te promicanjem učenja kroz mobilnost;
- poboljšanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja, omogućavanjem stjecanja temeljnih vještina i kompetencija učenika koje su im potrebne za zapošljivost, osiguravanjem kvalitete poučavanja i usavršavanja nastavnika.

Isto tako HKO će olakšati provedbu dviju inicijativa Europske unije:

- "Mladi u pokretu", čiji je cilj mladima povećati šanse za pronalaženje posla kroz jačanje mobilnosti studenata i stažista te povećati kvalitetu i privlačnost europskih sustava za obrazovanje i osposobljavanje,
- "Program za nove vještine i radna mjesta", čiji je cilj olakšati stjecanje odgovarajućih vještina i drugih kompetencija i omogućiti njihovo korištenje na primjerenim poslovima. Da bi se to ostvarilo, važno je izraditi utemeljena predviđanja o kompetencijama koje će biti potrebne u budućnosti te poticati razvoj tih kompetencija kroz obrazovanje i osposobljavanje.

U Bolonjskoj deklaraciji iz 1999. godine naglašava se važnost mobilnosti i transparentnosti u visokom obrazovanju. Primjenom HKO-a i njegovim povezivanjem s Bolonjskim okvirom, odnosno Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja, omogućit će se povećana mobilnost studenata i radne snage.

U međunarodnoj ocjeni provedbe Bolonjskoga procesa u Hrvatskoj za 2012. godinu je radu na nacionalnom kvalifikacijskom okviru dodijeljeno tri (od najviše pet bodova), kao i radu na priznavanju prethodnoga učenja. Provedba zakona o HKO-u stvorit će temelje za sustavan rad u tim područjima.

I konačno, razvoj i primjena HKO-a također je u skladu s provedbom Kopenhaškog procesa, reformskog procesa u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u kojem, zajedno s 32 europske zemlje sudjeluje i Republika Hrvatska. Kopenhaška deklaracija predstavlja temelj nastojanja Europske unije da jača suradnju u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Kao odgovor na odluke Europskog vijeća u Barceloni 2002. godine, ovom se Deklaracijom u strukovnom obrazovanju pokreću slične aktivnosti kao Bolonjskom deklaracijom u visokom obrazovanju.

U Zajedničkom izvješću Vijeća Europske unije i Komisije o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanje (ET 2020) "Obrazovanje i osposobljavanje u pametnoj, održivoj i uključivoj Europi" (Službeni list EZ-a C 70, 8.3.2012.), usvojeni su radni prioriteti za razdoblje 2012. - 2014. usmjereni na obrazovanje i osposobljavanje. Konkretno, predlaže se rad na 13 prioriteta: strategije cjeloživotnog učenja; europski instrumenti povezivanja; mobilnost radi učenja; osnovne vještine (pismenost, matematika, znanost i tehnologija) i jezici; stručno usavršavanje nastavnika, predavača i rukovoditelja; modernizacija visokog obrazovanja i povećanje stope završavanja tercijarnog obrazovanja; privlačnost i relevantnost strukovnog obrazovanja; učinkovito financiranje i evaluacija; sprječavanje ranog napuštanja školovanja; predškolski odgoj i obrazovanje; jednakost i raznolikost; partnerstvo s gospodarskim, znanstveno-istraživačkim sektorom i civilnim društvom; transverzalne ključne kompetencije, poduzetničko obrazovanje, e-pismenost, medijska pismenost, inovativna/poticajna okruženja za učenje.

Upravo je HKO, u skladu s prioritetima ET 2020, instrument kojim se uređuje sustav cjeloživotnog učenja u Republici Hrvatskoj. HKO obuhvaća sve oblike učenja - formalno, neformalno i informalno, koji se odvijaju tijekom cijelog života pojedinca.

Osim toga, jedan od važnijih zadataka HKO-a je i pouzdano povezivanje razina kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj s razinama Europskog kvalifikacijskog okvira (EQF) i Kvalifikacijskog okvira Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), definirano postupkom povezivanja koji uključuje hrvatska državna tijela odgovorna za kvalifikacije i dionike odgovorne za razvoj i primjenu kvalifikacija.

Donošenjem Rezolucije o cjeloživotnom učenju (Službeni list EZ-a C 163, 9.7.2002.) Vijeće Europske unije naglasilo je da politika cjeloživotnog učenja mora obuhvatiti učenje od predškolske dobi do one nakon umirovljenja. Rezolucija je pojasnila da cjeloživotno učenje obuhvaća cijeli spektar formalnog, neformalnog i informalnog učenja, a odnosi se na sve aktivnosti tijekom života kojima se unapređuju znanja, vještine i druge kompetencije za osobni, građanski, društveni i profesionalni razvoj. Stoga se u razvoju politike cjeloživotnog učenja dužna pažnja treba posvetiti svim razinama i oblicima obrazovanja i učenja.

Rezolucijom o cjeloživotnom učenju također je istaknuto da važan doprinos definiranju globalne i sveobuhvatne strategije cjeloživotnog učenja treba imati obrazovni sustav koji obuhvaća djecu i mladež. Pri tome je važno naglasiti vrijednost neformalnog i informalnog učenja u području rada s mladima te definiranje prioriteta za cjeloživotno učenje u tom kontekstu.

Značajna uloga u provođenju politike cjeloživotnog učenja pripada obrazovanju odraslih. U europskim dokumentima obrazovanje odraslih definirano je kao svaka vrsta učenja odraslih osoba koje su napustile početno/redovito obrazovanje, bez obzira na kojoj razini. Ono uključuje učenje za osobne, građanske i društvene potrebe, kao i za potrebe zapošljavanja, a može se odvijati u formalnom sustavu obrazovanja, ali i na bilo koji drugi način.

Uvažavajući činjenicu da je u politikama cjeloživotnog učenja mnogih europskih zemalja potrebno dodatno potaknuti razvoj obrazovanja odraslih, Vijeće Europske unije donijelo je Rezoluciju o obnovljenoj Europskoj agendi za obrazovanje odraslih (Službeni list EZ-a C 372, 20.12.2011.), u kojoj se ističe da, iako cjeloživotno učenje obuhvaća učenje od predškolske do umirovljeničke dobi, obrazovanje odraslih predstavlja vitalnu komponentu kontinuiteta cjeloživotnog učenja.

U duhu politike cjeloživotnog učenja, Europska unija potaknula je razvoj Europskog kvalifikacijskog okvira i nacionalnih kvalifikacijskih okvira. Europski kvalifikacijski okvir zamišljen je kao zajednički referentni okvir koji će pomoći državama članicama, obrazovnim ustanovama, poslodavcima i pojedincima da usporede kvalifikacije diljem Europe i iz različitih obrazovnih sustava. Europski kvalifikacijski okvir nužan je alat za mobilnost radne snage u Europskoj uniji te za poticanje mobilnosti u svrhu učenja i obrazovanja.

Nacionalni kvalifikacijski okvir trebao bi se odnositi na sve aspekte i aktivnosti unutar jedne države vezane za priznavanje ishoda učenja i uspostavu mehanizama kojima se povezuje obrazovni sustav na svim razinama s tržištem rada i društvom u cjelini. Nacionalni kvalifikacijski okvir uključuje razvoj i provedbu institucionalnih postupaka i procesa koji se odnose na osiguravanje kvalitete, ocjenjivanje i dodjelu kvalifikacija.

U razvoju nacionalnih kvalifikacijskih okvira posebnu pažnju potrebno je posvetiti izgradnji sustava priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja, te je stoga u Preporuci Europskog parlamenta o uspostavi Europskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (Službeni list EZ-a C 111, 6.5.2008.) naglašeno da je pri definiranju i opisivanju kvalifikacije potrebno koristiti pristup zasnovan na ishodima učenja, te promicati vrednovanje neformalnog i informalnog učenja u skladu sa zajedničkim europskim načelima dogovorenim u zaključcima Vijeća Europske unije od 28. svibnja 2004. godine.

Predloženi zakon temelji se na navedenim dokumentima i politici cjeloživotnog učenja Europske unije, uz uvažavanje specifičnosti hrvatskog obrazovnog sustava i potreba gospodarstva i društva u cjelini.

II. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM

HKO je okvir kojim se uređuje sustav kvalifikacija u Republici Hrvatskoj. Cilj je HKO-a jasnoća sadržaja kvalifikacija te osiguravanje kvalitete obrazovnog sustava, a primjenjuje se kroz mehanizme koji mogu obuhvatiti i promjenjive kategorije u obrazovnom sustavu. U središtu su HKO-a ishodi učenja - dakle, kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja, pri čemu sam postupak učenja nije ključan budući da je ishod učenja provjeren. Svakoj kvalifikaciji stečenoj u Republici Hrvatskoj mjesto je određeno prema razini koju imaju skupovi ishoda učenja koji pripadaju toj kvalifikaciji. Smještanje kvalifikacija na određenu razinu omogućuje da se kvalifikacije mogu uspoređivati i povezivati.

HKO obuhvaća i cjelovite kvalifikacije, koje samostalno udovoljavaju uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja i djelomične, koje uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja odgovaraju ili kao dopuna, odnosno dodatak cjelovitim kvalifikacijama ili uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije. One postoje i od prije, samo se ovim sustavom uređuju (primjerice, dodatno pedagoško-psihološko obrazovanje), pa tako HKO uzima u obzir razne oblike dodatnog usavršavanja.

Budući da su u središtu HKO-a ishodi učenja, a ne postupak kojim se do tih ishoda došlo, HKO priznaje i ishode formalnog učenja kao i neformalnog (primjerice, tečajevi) i informalnog (neorganizirane aktivnosti učenja), sve dok su u skladu s odobrenim programom vrednovanja skupa ishoda učenja.

Radi osiguravanja kvalitete i transparentnosti primjene HKO-a uspostaviti će se i Registar HKO-a, sustav vođenja podataka o skupovima ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrednovanje skupova ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i programa za stjecanje i/ili dodjelu kvalifikacija, te drugim podacima od interesa, s ciljem njihova povezivanja i usklađivanja. Način uspostave Registra omogućuje i povezanost obrazovanja s tržištem rada. Kroz Registar HKO-a standardi zanimanja bit će povezani sa standardima kvalifikacija preko skupova kompetencija/ishoda učenja (potvrđene kompetencije). Za svako zanimanje bit će u Registru navedene pripadajuće kompetencije, a kompetencije/ishodi učenja povezane s određenom kvalifikacijom. Pritom, ta kvalifikacija može sadržavati i druge kompetencije koje nisu povezane samo s jednim zanimanjem, isto kao što se kompetencije potrebne za to određeno zanimanje mogu pronaći u više različitih kvalifikacija.

Važan je element HKO-a usklađivanje obrazovanja s potrebama tržišta rada (iako to nije isključiva dimenzija jer HKO uzima u obzir cjelokupan razvoj pojedinca), što se odražava i u strukturi primjene HKO-a, u koju je uključeno više tijela i dionika.

Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala bit će središnje strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a, koje prati i vrednuje učinke HKO-a u cijelosti i njegovih pojedinih elemenata, ocjenjuje povezanost obrazovanja s tržištem rada te prati rad sektorskih vijeća. Nadalje, Nacionalno vijeće brine za razvoj ljudskih potencijala i tako što vrednuje javne politike s obzirom na njihov utjecaj na razvoj ljudskih potencijala te predlaže načine na koje se u Republici Hrvatskoj ljudski potencijali mogu nasloniti na razvojnu strategiju. Osim toga, Nacionalno vijeće daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost o preporukama sektorskih vijeća o upisnoj politici, upisnim kvotama i financiranju kvalifikacija iz javnih izvora.

Sektorska vijeća su stručna savjetodavna tijela koja predstavljaju stručnu (sadržajnu) razinu HKO-a, budući da provode vrednovanje prijedloga skupova ishoda učenja, standarda zanimanja i standarda kvalifikacija. Osim toga, sektorska vijeća prepoznaju trendove na tržištu rada te, ovisno o potrebnim kvalifikacijama na tržištu rada, daju stručna mišljenja ostalim dionicima u primjeni HKO-a. U HKO-je izuzetno važno osigurati stručnost sektorskih vijeća, budući da je njihova stručnost temelj primjene HKO-a.

Izvršnu razinu u provedbi zakona o HKO-a čine ministarstva nadležna za obrazovanje i znanost, rad i regionalni razvoj te stručne agencije. Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost uredit će okvir kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i povezati razine kvalifikacija s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog

obrazovanja, vodeći računa o sustavu osiguravanja kvalitete. Ministarstvo nadležno za rad razvit će sustav kontinuiranog prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnih kompetencija, a ministarstvo nadležno za regionalni razvoj donijet će smjernice za razvoj regionalnih tržišta rada. Ovakva suradnja triju ministarstava i ostalih stručnih i savjetodavnih tijela osigurat će da ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost donosi obrazovne politike utemeljene na stručnoj analitičkoj podlozi.

Ovim se zakonom uređuje i sustav osiguravanja kvalitete na svim razinama obrazovanja na temelju ishoda učenja, uključujući ispite/ocjenjivanje kompetencija pojedinaca, dodjele kvalifikacije, te povezivanje obrazovne ponude s potrebama tržišta rada i društva. Osiguravanje kvalitete označava usustavljen niz postupaka koje primjenjuje neka ustanova s ciljem održavanja i trajnog unaprjeđivanja dogovorenih standarda svojih proizvoda i usluga. Unutar sustava kvalifikacija, proces treba osigurati da obrazovanje, ocjenjivanje i certificiranje kvalifikacija omogući postizanje izvrsnosti u skladu sa zadanim skupom standarda. Kvaliteta je jedno od osnovnih svojstava/obilježja kvalifikacije i skupa ishoda učenja kojom se iskazuje pouzdanost i valjanost svih drugih obilježja kvalifikacije i skupa ishoda učenja. Standardima se osigurava transparentnost odgovarajućih kvalifikacija, što označava vidljivost i jasnoću sadržaja kvalifikacija, što je pak polazna osnova za kvalitetu kvalifikacija. Sadržaj, kako standarda zanimanja tako i kvalifikacija unutar programa učenja, treba biti jasan i razumljiv široj javnosti, a ne samo stručnjacima.

Osiguravanje kvalitete nalazi se u središtu HKO-a i podrazumijeva:

- uključivanje dionika te međunarodnih i domaćih stručnjaka (tijekom izrade i provedbe HKO-a);
- svrsishodnost (uvažavanje potreba na tržištu rada, potreba pojedinca i društva u cjelini, usklađenost standarda zanimanja i standarda kvalifikacija);
- kvalitetnije provođenje obrazovnih programa;
- kriterije i postupke vrednovanja;
- kriterije i postupke dodjele kvalifikacija.

Glavne posljedice donošenja ovoga zakona jesu provedba cjelovite obrazovne reforme kroz sustavno i aktivno uključivanje svih dionika u obrazovanju i na tržištu rada. Obrazovna reforma se provodi kroz uvođenje i primjenu koncepta ishoda učenja, podršku načelu cjeloživotnog pristupa učenju kroz obrazovanje, te osiguravanje kvalitete na svim razinama obrazovanja. Pritom se osigurava povezivanje obrazovne ponude s potražnjom na tržištu rada, što će dovesti do povećanja konkurentnosti gospodarstva.

Sve veći broj europskih zemalja naglašava važnost prepoznavanja i uvažavanja učenja koje se događa van formalnih obrazovnih institucija, primjerice, kroz aktivnosti slobodnog vremena, kod kuće ili na poslu.

HKO-om se stvaraju temelji za razvoj sustava priznavanja prethodnog učenja (*Recognition of Prior Learning* - RPL) po principu jednake važnosti priznavanja prethodnog učenja (neformalnog i informalnog), kao i formalnog obrazovanja/učenja. To znači da u HKO-u nema mjesta za različite standarde kvalitete/kriterije za vrednovanje istoga skupa ishoda učenja primjerice, nema različitih kriterija i procedura ocjenjivanja, te različitih kriterija za nadležne institucije i ocjenjivače ishoda učenja postignutih formalnim učenjem ili drugom vrstom učenja. Ocjenjivački kriterij skupa ishoda učenja standardiziran je za ishode učenja postignute formalnim i bilo kojom drugom vrstom učenja. Različiti skupovi ishoda

učenja imaju svoj vlastiti skup kriterija i procedura, nadležnih institucija i ocjenjivača, uključujući i vlastite primjere ocjenjivanja.

Pod pretpostavkom da je unutar neke kvalifikacije poseban skup ishoda učenja koji je moguće vrednovati i ocijeniti jedino formalnim učenjem i zadovoljavanjem formalnih uvjeta, tada ti uvjeti postaju dio kriterija ocjenjivanja. To znači da je u tom slučaju ocjenjivanje jedino moguće ispunjavanjem formalnih aktivnosti učenja, a takve primjere možemo naći i drugdje. Uvijek će postojati neki skup ishoda učenja ili kvalifikacija, važan za društvo, koji je jedino moguće vrednovati kroz formalno obrazovanje.

Postupak povezivanja HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja koristi svima koji su u hrvatskim ustanovama stekli kvalifikacije. Prvo, postupak povezivanja značajno će doprinijeti osiguravanju kvalitete hrvatskog obrazovnog sustava tako što će omogućiti povezivanje i usporedbu s drugim obrazovnim sustavima u Europi. Drugo, povezivanjem svojega kvalifikacijskog okvira, Hrvatska svojim građanima i drugima koji su stekli kvalifikacije u Hrvatskoj olakšava učenje i mobilnost radnika na europskom obrazovnom prostoru i na europskom tržištu rada. To znači da studenti i diplomanti s hrvatskim kvalifikacijama mogu studirati i raditi u inozemstvu gdje će im kvalifikacije biti u potpunosti priznate na europskoj razini. Štoviše, svrha postupka povezivanja je i priznavanje kvalifikacija iz drugih europskih zemalja u Hrvatskoj. Konačno, time što europski poslodavci mogu lakše prepoznati hrvatske kvalifikacije, hrvatskim se građanima povećava konkurentnost na europskom tržištu rada.

HKO-om se postiže koordinacija i integracija svih dionika u kvalifikacijskom sustavu, uz obraćanje pozornosti na potrebe tržišta rada, potrebe pojedinaca i društva. HKO uvodi skup kriterija dajući osnovu za prihvatljivu transparentnost, pristup, prohodnost, stjecanje (uključujući vrednovanje/provjeru i priznavanje) i pouzdanost kvalifikacija.

HKO je izrađen s ciljem:

1. unaprjeđenja komunikacije među dionicima;
2. razmatranja/klasifikacije postojećeg sustava kvalifikacija, uključujući i naknadni opis prijašnjih kvalifikacija te lakše priznavanje inozemnih kvalifikacija;
3. stalne provjere nacionalnoga sustava kvalifikacija, s ciljem utjecanja na reforme, poboljšanja učinkovitosti, potpune primjene ishoda učenja, sveobuhvatnog sustava osiguravanja kvalitete te razvoj sustava priznavanja neformalnog i informalnog učenja.

Reforme uključuju cjelovito razmatranje ishoda učenja te kriterija i postupaka provjere, transparentan postupak vrednovanja, te registraciju pružatelja i ovlaštenih pravnih i fizičkih osoba za dodjelu potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja. To je povezano i s razvojem i provedbom sustava priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja, potpune primjene sustava osiguravanja kvalitete, što uključuje i postupak reakreditacije.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Ovim člankom utvrđuje se predmet Zakona, a to je uspostava i uređenje primjene Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO), instrumenta uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i povezivanja HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (Bolonjski proces/QF EHEA) te nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja. Člankom se također utvrđuje da se pojmovi koji se u Zakonu upotrebljavaju u muškom rodu odnose na pripadnike obaju spolova.

Članak 2.

U članku 2. objašnjavaju se osnovni pojmovi vezani uz HKO koji se upotrebljavaju u Zakonu, a služe lakšem i jednostavnijem razumijevanju Zakona. Ovi se pojmovi koriste i u Europskom kvalifikacijskom okviru i Kvalifikacijskom okviru Europskog prostora visokog obrazovanja. Engleski nazivi pojmova navedeni su s ciljem dodatne transparentnosti i boljeg razumijevanja.

Članak 3.

Članak 3. sadrži načela i ciljeve na kojima se Zakon temelji, kao što su osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje u Republici Hrvatskoj, jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu kao i jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva temeljene na ljudskim potencijalima, razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja, razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međuodnosa. Osim toga, ciljevi su i uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija, izgradnja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnoga i informalnog učenja te uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava.

Članak 4.

Ovim člankom propisuje se način svrstavanja kvalifikacija u Zakonu. Kvalifikacije se svrstavaju po razinama i vrstama. Razina označava složenost i doseg stečenih kompetencija, a naziv kvalifikacije označava vrstu kvalifikacije točno naznačenog profila. Osim toga, kvalifikacije mogu biti cjelovite ili djelomične. Vrste i nazivi kvalifikacije uređuju se posebnim propisima. Na primjer, cjelovita kvalifikacija sveučilišni prvostupnik strojarstva svrstava se po razinama - na razinu 6, po vrstama - sveučilišni prvostupnik.

Pripada li neka kvalifikacija cjelovitim ili djelomičnim kvalifikacijama određuje se tijekom donošenja standarda za tu kvalifikaciju, a na osnovi statusa i uloge te kvalifikacije u odnosu na tržište rada i/ili nastavak obrazovanja. Određena kvalifikacija ne može pripadati cjelovitim kvalifikacijama ako je njena uloga prema tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja uvjetovana postojanjem neke određene cjelovite kvalifikacije, odnosno ako, po odobrenom standardu, zajedno s nekim drugim djelomičnim kvalifikacijama stvara uvjete dobivanja točno određene cjelovite kvalifikacije. To znači da pojedinac koji je stekao dvije ili više djelomične kvalifikacije, u skladu sa standardima, može steći uvjete za stjecanje cjelovite kvalifikacije. Formalno stjecanje neke djelomične kvalifikacije može biti uvjetovano prethodnim

stjecanjem određenih cjelovitih kvalifikacija. U praksi to već sada postoji kod stjecanja pedagoško-didaktičko-psihološko-metodičkog obrazovanja.

Primjer cjelovitih kvalifikacija su magistar kemije, sveučilišni prvostupnik brodogradnje, doktor medicine, stručni prvostupnik strojarstva, majstor optičar, i drugo. Primjeri djelomičnih kvalifikacija u Hrvatskoj mogu se naći u nizu kvalifikacija koje su dodatne, dopunske, s posebnom ulogom i drugo. Mnoge se nalaze u sadašnjem neformalnom sustavu obrazovanja u okviru mnogih tvrtki (zaštite na radu, naftne platforme, i drugo), obrazovanjima odraslih, dodatnog i dopuskog obrazovanja mladih (izviđači, umjetnost i drugo) te u okviru cjeloživotnog učenja (strani jezici i drugo). Mnoge se mogu naći i u uobičajenom inicijalnom obrazovnom sustavu. Na primjer, u visokom obrazovanju - dopunsko pedagoško-didaktičko-psihološko-metodičko obrazovanje.

U drugim zemljama također postoje djelomične kvalifikacije - npr. *major, minor, supplement, special purpose*.

Članak 5.

Članak 5. utvrđuje da se svakoj kvalifikaciji i povezanim skupovima ishoda učenja pridružuje obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tih ishoda učenja. Pored složenosti skupova ishoda učenja, obujam se koristi u određivanju pripadnosti kvalifikacije određenoj razini te određivanju je li kvalifikacija cjelovita ili djelomična. Obujam se iskazuje ECTS bodovima u visokom obrazovanju, ECVET bodovima u strukovnom obrazovanju te HROO bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija. Članak propisuje broj radnih sati koji odgovaraju jednom bodu. Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja. Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja. Jedan ECTS obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Članak 6.

Člankom 6. propisuje se da se ishodi učenja u HKO-u prikazuju kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost. U HKO-u se uspostavlja osam razina ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8 čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a, pri čemu više razine ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem području rada ili učenja. Člankom se također propisuje da je minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 HROO, ECVET ili ECTS bod. Ovaj je članak podloga za opisnice razina - bez čega se HKO ne može povezivati s EQF-om i QF-EHEA, niti se može provoditi transparentno osiguravanje kvalitete. Kao temelj za povezivanje navedene su opisnice razina ishoda učenja (tablica u Dodatku A koji je sastavni dio Zakona).

Članak 7.

Članak 7. utvrđuje da se u HKO-u uspostavlja deset razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7; 8.1 i 8.2 te propisuje minimalne uvjete za stjecanje tih cjelovitih kvalifikacija. Članak također utvrđuje da se od 2. do 7. razine mogu stjecati djelomične kvalifikacije te propisuje minimalne uvjete za njihovo stjecanje.

Članak 8.

Ovim člankom propisuje se način na koji se razinama Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira iz članka 7. ovoga Zakona pridružuju postojeće kvalifikacije koje se steču u Republici Hrvatskoj i kvalifikacije koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009 i 63/2011). Kvalifikacije se pridružuju razinama HKO-a ukoliko udovoljavaju proceduri opisanoj u članku 14. ovoga Zakona.

Članak 9.

U ovom članku navode se tijela koja će sudjelovati u razvoju i primjeni HKO-a: Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (središnje strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a), ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost, ministarstvo nadležno za rad, ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i sektorska vijeća.

Članak 10.

Člankom 10. utvrđuje se da će Hrvatski sabor imenovati Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala kao središnje strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a sa zadaćom da prati i ocjenjuje javne politike sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala, prati učinke HKO-a i daje preporuke o poboljšanjima te prati i ocjenjuje rad sektorskih vijeća. Člankom se utvrđuje da je mandat predsjednika i članova Vijeća pet godina i određuje se sastav koji jamči zastupljenost ključnih dionika. Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća. Predsjednik i članovi Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala za članstvo u Vijeću mogu primiti naknadu u skladu s aktom kojim Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu i način isplate naknade za rad u vijećima, savjetima, povjerenstvima, radnim skupinama i drugim sličnim tijelima. Sredstva za rad osiguravaju se u Državnom proračunu u Razdjelu 080 - Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Članak 11.

Članak 11. propisuje da poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj te detaljno opisuje zadaće ministarstava.

Članak 12.

Članak 12. uređuje obveze i način rada sektorskih vijeća, savjetodavnih i stručnih tijela koja skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora te utvrđuje sastav i mandat članova sektorskih vijeća. U slučaju da sektorsko vijeće treba dodatno pojašnjenje za specifični podsektor, mogu se osnovati radne skupine.

Članak 13.

Primjena HKO-a mora uključivati transparentan i prihvatljiv postupak pridjeljivanja razina kvalifikacijama, a to znači formalni zapis razine na odgovarajuće predviđene dokumente tih kvalifikacija (nakon odgovarajućeg postupka osiguravanja kvalitete) i upis u baze podataka/registre. To znači da će se u cilju osiguravanja kvalitete primjene HKO-a izraditi Registar HKO-a koji će se sastojati od 3 podregistara: Podregistar skupova ishoda učenja, Podregistar standarda zanimanja i Podregistar standarda kvalifikacija. Podregistar skupova

ishoda učenja sadržavat će skupove ishoda učenja, programe za stjecanje i/ili vrednovanje skupova ishoda učenja i popis pravnih i fizičkih osoba za dodjelu potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja. Podregistar standarda kvalifikacija sadržavat će standarde kvalifikacija, programe za stjecanje kvalifikacija i popis ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji. Preduvjet za korištenje Registra je razvoj informacijskog sustava koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara. Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost izrađuje i vodi Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija, a ministarstvo nadležno za rad izrađuje i vodi Podregistar standarda zanimanja.

Članak 14.

Članak 14. utvrđuje postupak upisa u Registar HKO-a, koji će se detaljnije razraditi Pravilnikom o Registru HKO-a.

Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi pravna ili fizička osoba te tijela državne uprave koji za to imaju opravdani interes ministarstvu nadležnom za rad, nakon čega ministar nadležan za rad na temelju stručnih mišljenja sektorskih vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar HKO-a te donosi odluku o upisu u Podregistar.

Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja i Podregistar standarda kvalifikacija podnosi pravna ili fizička osoba koja za to ima pravni interes ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost, nakon čega ministar nadležan za obrazovanje i znanost na temelju stručnih mišljenja sektorskih vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar HKO-a te donosi odluku o upisu u odgovarajući Podregistar HKO-a.

Članak 15.

Ovim člankom utvrđuje se postupak priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja. Skupovi ishoda učenja bit će detaljno definirani modelom kompetencija za pojedina zvanja/ zanimanja u skladu s najboljim svjetskim praksama u području te će se u skladu s time provoditi i vrednovanje.

Članak 16.

Člankom 16. utvrđuje se da poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost i propisuje način na koji se razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju s razinama EQF-a. Cjelovite i djelomične kvalifikacije prema razinama opisane su u članku 7.

Članak 17.

Članak propisuje kako se razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokoga obrazovanja povezuju s razinama QF-EHEA.

Članak 18.

Ovim člankom utvrđuje se da će ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti Pravilnik o Registru HKO-a.

Pravilnikom o Registru HKO-a propisuju se kriteriji, procedure i postupci za upis u Registar HKO-a, nazivi sektorskih vijeća, nazivi sektora te detaljan opis poslova sektorskih vijeća.

Članak 19.

Ovim člankom utvrđuje se da će ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti Pravilnik o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja kojim se propisuje postupak prijave i vrednovanja skupova ishoda učenja.

Članak 20.

Ovim člankom propisuje se da danom imenovanja sektorskih vijeća iz članka 12. ovoga Zakona prestaju s radom sektorska vijeća propisana Zakonom o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, br. 30/2009 i 24/2010). Sektorska vijeća iz članka 12. ovoga Zakona imenovat će se u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 16., 17. i 42. stavka 9. Zakona o strukovnom obrazovanju.

Članak 21.

Ovim člankom propisuje se da će Nacionalno vijeće za ljudske potencijale započeti s radom u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

U roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona potrebno je ustrojiti informacijski sustav za vođenje Registra Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.

Članak 23.

Članak propisuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu ovoga zakona osigurana su na pozicijama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Ministarstva rada i mirovinskoga sustava. Između ostalog, sredstva su predviđena za uspostavu Registra HKO-a koji će se voditi u informacijskom sustavu, a koji osigurava pohranjivanje i osiguravanje podacima iz tri podregistra HKO-a, od kojih dva izrađuje i vodi ministarstvo nadležno za obrazovanje (Podregistar skupova ishoda učenja i Podregistar standarda kvalifikacija), a jedan ministarstvo nadležno za rad (Podregistar standarda zanimanja).

Nadalje, u proračunu ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost osiguravaju se sredstva za naknade i ostale troškove rada članovima Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala i sektorskih vijeća. Po osnivanju sektorskih vijeća temeljem zakona o HKO-u dio

sredstava Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih osiguran za rad sektorskih vijeća, čiji je mandat reguliran Zakonom o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, br. 30/2009 i 24/2010), a završava imenovanjem sektorskih vijeća temeljem zakona o HKO-u, preraspodijelit će se na aktivnost ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost.

Za provedbu ovoga zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje osiguralo je 1.311.000 kuna, za 2014. godinu projekcija iznosi 1.405.114 a za 2015. godinu 1.504.991 kuna. Ministarstvo nadležno za rad je za provedbu ovog zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu osiguralo 1.000.000 kuna, koliko iznose i projekcije za 2014. i 2015. godinu. Pored toga, dodatna sredstva za potporu primjene HKO-a predviđena su u okviru operativnih programa Razvoj ljudskih potencijala kroz IV. komponentu Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA), kao i kroz Europski socijalni fond. Posebna potpora aktivnostima vezanima uz povezivanje s Europskim kvalifikacijskim okvirom pruža se direktnim darovnicama Europske komisije Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.“

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 6. sjednici održanoj 16. studenoga 2012. godine prihvatio Prijedlog zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), te dostavom zaključka uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga Zakona.

U svrhu lakšeg razumijevanja pojedinih odredbi Prijedloga zakona te uočene potrebe za njihovom jezičnom i terminološkom doradom, predlagatelj je pristupio izradi Konačnog prijedloga zakona pri čemu su u odnosu na Prijedlog zakona unijete izmijene kako slijedi:

U članku 2. stavku 1. podstavku 2. naveden je puni naziv Europskog kvalifikacijskog okvira time što se dodalo riječi „za cjeloživotno učenje“.

U članku 5. izmijenjen je redosljed stavaka 4. i 5. pri čemu je odredba kojom se propisuje HROO bod stavljena pod stavak 4., a odredba kojom se propisuje ECVET bod pod stavak 5.

U članku 6. dodaje se novi stavak 3. koji glasi: „Minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 HROO, ECVET ili ECTS bod.“, a dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

U članku 7. stavku 2. podstavku 8. jasnije su navedeni uvjeti pristupanja cjelovitoj kvalifikaciji na razini 7. na način da se iza brojke 4.2. briše zarez a prije riječi „razini 6“ dodaje: „ili posjedovanje prethodne kvalifikacije na“.

U članku 7. stavku 2. podstavcima 9. i 10. riječi „u punom radnom opterećenju“ se brišu i umjesto njih dodaju se riječi „u ekvivalentu punog radnog vremena“.

Zbog novousvojenih izmjena Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju, u članku 8. stavku 3., iza broja Narodnih novina 107/2007 dodaje se: „i 118/2012“.

U članku 11. stavku 2. podstavku 2. iza riječi „razvoja“ briše se zarez i dodaju riječi „i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a“ te brišu riječi „upravljanja, pružanja informatičke i analitičke podrške Registru HKO-a“.

U članku 12. stavku 2. podstavku 2. briše se riječ „i podsektora“, u stavku 3. brišu se riječi „podsektora te“ a u podstavku 7. briše se riječ „podsektorske“.

U članku 13. podstavcima 1. i 2. umjesto zajedničkog navođenja programa za stjecanje i/ili vrednovanje skupova ishoda učenja ovi programi se iskazuju zasebno kao programi za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja te programi za vrednovanje skupova ishoda učenja.

U članku 13. stavcima 4. i 5. riječ „izrađuje“ zamjenjuje se riječju „propisuje“.

U članku 13. stavku 3. i članku 22. stavcima 1. i 2., u vezi opisa sustava za vođenje Registra HKO-a, umjesto riječi „informatičkom“, „informatički“ i „informatičkoga“ koje se brišu, stavljaju se riječi „informatičkom“, „informatički“ i „informatičkog“.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Slijedom zaprimljenog zaključka kojeg je Hrvatski sabor donio na 6. sjednici 16. studenoga 2012. godine, uzimajući u obzir izvješće Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, mišljenja kluba zastupnika Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje te pojedinačne rasprave zastupnika, predlagatelj pri izradi Konačnog prijedloga zakona nije prihvatio sljedeće prijedloge i mišljenja:

U vezi primjedbe o mogućem problemu operativnosti Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) iz članka 10. stavka 3. Prijedloga zakona, sastavljenom od 25 članova, potrebno je istaknuti kako je predlagatelj širokim sastavom članova ovog Nacionalnog vijeća želio osigurati ravnomjernu i pravičnu zastupljenost ključnih relevantnih dionika kojima je u interesu unaprjeđenje sustava obrazovanja te olakšavanje zapošljivosti.

Nastavno na prethodno navedeno, poštujući načelo neovisnosti te uvažavajući pravo i odgovornost udruga sindikata i poslodavaca pri imenovanju i provođenju postupka odabira svojih predstavnika u Nacionalno vijeće, predlagatelj nije prihvatio primjedbu o potrebi razrade kriterija odabira tri predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine i tri predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine.

Također, predlagatelj nije prihvatio prijedlog za uvrštavanjem predstavnika osnovnog, srednjeg i strukovnog obrazovanja u sastav Nacionalnog vijeća budući da su predstavnici ovih dijelova obrazovnog sustava zastupljeni kroz sudjelovanje predstavnika agencije nadležne za odgoj i obrazovanje, agencije nadležne za strukovno obrazovanje te predstavnika ustanova ili zajednice ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih, na prijedlog agencije za obrazovanje odraslih. Osim toga, prihvaćanje ovog prijedloga dovelo bi do dodatnog povećanja ukupnog broja članova Nacionalnog vijeća.

Slijedom primjedbe na članak 10. stavak 2. o prevelikim ovlastima Nacionalnog vijeća koje svojim nadležnostima zajedno sa sektorskim vijećima utječe na upisnu politiku i time zadire u autonomiju sveučilišta, predlagatelj smatra potrebnim naglasiti kao je upravo uzimajući u obzir autonomiju visokih učilišta u sastav Nacionalnog vijeća predloženo tri predstavnika visokih učilišta i to dva na prijedlog Rektorskog zbora i jedan na prijedlog Vijeća veleučilišta i visokih škola, čime je ne samo zajamčena odgovarajuća zastupljenost već omogućeno direktno zastupanje interesa visokih učilišta sudjelovanjem njihovih predstavnika u radu Nacionalnog vijeća. S tim u vezi, predlagatelj također smatra potrebnim istaknuti kako Hrvatski kvalifikacijski okvir uspostavlja sustav ispitivanja potrebnih kompetencija na tržištu rada iz čega, između ostalog, proizlaze preporuke sektorskih vijeća o kojima Nacionalno vijeće potom daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost. Dakle, težište je na analizi potreba i preporuka na temelju kojih će sveučilišta moći planirati upisnu politiku, a ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost određivati strateške ciljeve, javne politike i financiranje obrazovanja iz javnih izvora.

Prijedlog u vezi potrebe stvaranja jedinstvenog Registra HKO-a koji bi trebalo voditi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost predlagatelj smatra neosnovanim. Naime, sukladno članku 11. stavku 2. podstavku 2. razvoj i održavanje informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a posao je ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost. Također, člankom 13. stavkom 3. Prijedloga zakona navedeno je kako informacijski sustav u kojem se vodi Registar HKO-a, između ostalog, omogućava međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara. Ovakvom funkcionalnom specifikacijom informacijskog sustava osigurat će se integriranost podregistara HKO-a u jednu cjelinu odnosno funkcionalnost strukture Registra HKO-a.

Nastavno na upit o kompatibilnosti informacijskog sustava Registra HKO-a s postojećim informacijskim sustavima i mogućnost njegova ustrojavanja u propisanom roku, potrebno je istaknuti kako će razvoj informacijskog sustava Registra HKO-a pružiti mogućnost povezivanja informacija pojedinih postojećih baza podataka. Iako je riječ o složenom informacijskom rješenju predlagatelj smatra primjerenim rok od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona u kojem bi se, sukladno članku 22. stavku 1. Prijedloga zakona, informacijski sustav za vođenje Registra HKO-a trebao ustrojiti.

U vezi članka 14. Prijedloga zakona i komentar o kompliciranom upisu u Registar HKO-a te iskazanu potrebu za jasnijim definiranjem procedura, budući da je u stavku 6. istog članka između ostalog navedeno kako će se postupci upisa, unutarnji i vanjski sustav osiguranja kvalitete te sadržaj i oblik obrazaca za podnošenje zahtjeva za upis detaljno urediti Pravilnikom o HKO-u, predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu.

Predlagatelj nije suglasan s iskazanom rezervom na mogućnost efikasne provedbe Zakona vezano uz podjelu ovlasti i odgovornosti između ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost i ministarstva nadležnog za rad. Predlagatelj ovakav pristup upravljanja smatra važnim iskorakom prema realizaciji integrativnih politika. Suradnja ministarstava u koordinaciji primjene i razvoja HKO-a čiji su poslovi propisani člankom 11. Prijedloga zakona nužna je pretpostavka za osiguranje povezanosti i koordinaciju svih dijelova kvalifikacijskog sustava u što je uključeno i tržište rada.

Nastavno na primjedbu o visini sredstava potrebnih za rad Nacionalnog vijeća, potrebno je istaknuti kako će Nacionalno vijeće preuzeti ulogu Vijeća za obrazovanje odraslih te Vijeća za strukovno obrazovanje kao i to da sukladno aktu Vlade Republike Hrvatske kojim se utvrđuje visina i način isplate naknade za rad u vijećima, savjetima, povjerenstvima, radnim skupinama i drugim sličnim tijelima, dio članova predstavnika središnjih tijela državne uprave neće ostvarivati pravo na naknadu. Zbog iznimno važne stručne i savjetodavne uloge sektorskih vijeća, predlagatelj smatra kako je financiranje njihova rada predloženo u razumnom iznosu i svakako potrebno. Osim toga, po osnivanju sektorskih vijeća temeljem ovog zakona dio sredstava Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih osiguran za rad sektorskih vijeća, čiji je mandat reguliran Zakonom o strukovnom obrazovanju, a završava imenovanjem sektorskih vijeća temeljem ovog zakona, preraspodijelit će se na aktivnost ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost. Nadalje, skreće se pozornost da su sredstva za izradu Registra HKO-a osigurana u okviru ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost te u okviru ministarstva nadležnog za rad. Iako ulaganje u obrazovanje ovisi u velikoj mjeri o ekonomskim prilikama, uvažavajući činjenicu da je obrazovanje temeljni čimbenik uspješnosti i konkurentnosti društva, ulaganje u obrazovanje trebalo bi se poticati. Svjesni objektivnog financijskog ograničenja mogućnosti porasta izdavanja sredstava na nacionalnoj razini, predlagatelj smatra plauzibilnim za očekivati da će se znatan dio dodatne financijske potpore iznaći kroz projekte u okviru Instrumenta prepristupne pomoći (IPA), a ulaskom Hrvatske u Europsku uniju i kroz Europski socijalni

fond koji je prema iskustvima zemalja članica najčešće korišten izvor za financiranje razvoja kvalifikacijskih okvira.

Predlagatelj nije prihvatio primjedbu o potrebi osiguravanja dužeg prijelaznog razdoblja za implementaciju Zakona i prilagodbu sustava reformskom procesu koji se uvodi HKO-om, ni primjedbu o nepostojanju odredbe o usklađivanju s drugim zakonima na koje ovaj Zakon utječe. Naime, u vrijeme velikih i brzih promjena strateški je presudno, pravovremeno i bez većih odgoda, podizanjem kvalitete i učinkovitosti obrazovanja prilagoditi obrazovni sustav novim izazovima. Članak 20. Prijedloga zakona upućuje na povezanost Prijedloga zakona s drugim zakonima i potrebu njihova usklađivanja.

U vezi iskazane bojazni da će povezivanje HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EKO) s jedne strane dovesti do odlaska školovanih mladih ljudi iz Hrvatske a s druge strane privući radnu snagu iz regije za koju se pretpostavlja da nema razvijene nacionalne kvalifikacijske okvire, predlagatelj smatra potrebnim naglasiti da je brže i sustavnije priznavanje kvalifikacija od velike važnosti za olakšavanje zapošljavanja i mobilnosti studenata i nastavnika što se smatra preduvjetom za podizanje učinkovitosti, kvalitete i jačanja konkurentnosti obrazovanja i gospodarstva. Prepoznajući njihovu dalekosežnu važnost i dodatno zbog perspektive očekivanog članstva u EU, zemlje u regiji također su započele razvijati svoje nacionalne kvalifikacijske okvire. Do trenutka dok se njihovi kvalifikacijski okviri ne uspostave i povežu s EKO-om, a posredno na taj način i s drugim nacionalnim kvalifikacijskim okvirima pa tako i s HKO-om, priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija iz tih zemalja u svrhu zapošljavanja u Hrvatskoj (stručno priznavanje) u nadležnosti je Nacionalnog ENIC/NARIC ureda koji ima ovlast na temelju utvrđenih kriterija potvrđivati razinu odnosno stupanj inozemne obrazovne kvalifikacije.

Na kraju, u vezi primjedbe o tome da nedostaje odgovor na pitanje tko će mjeriti ishode učenja, koje su to institucije i tvrtke. Iako nije sasvim razvidno odnosi li se ova primjedba na vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim učenjem ili neformalnim i informalnim učenjem, predlagatelj ističe kako je vrednovanje skupova ishoda učenja definirano člankom 2. i člankom 15. Prijedloga zakona pri čemu je jasno naznačeno da ocjenjivanje stečenih kompetencija mora biti u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima te da će vrednovanja provoditi za to ovlaštene pravne ili fizičke osobe u skladu s odobrenim programom/postupkom vrednovanja skupa ishoda učenja. Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja detaljno će se propisati Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja koji će se sukladno članku 19. Prijedloga zakona donijeti u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.